

Seria de instrumente metodologice EUCPN

nr. 16

Prevenirea infracțiunilor legate de droguri

Obținerea unei schimbări eficiente de comportament

Raport sumar din partea conducerii executive

În a doua jumătate a anului 2019, Președinția finlandeză a Rețelei europene de prevenire a criminalității (EUCPN) s-a concentrat pe prevenirea criminalității și a efectelor nocive asociate drogurilor în rândul tinerilor și a solicitat abordări bazate pe dovezi. Aceste instrumente metodologice reprezintă un răspuns direct la acea solicitare. Subliniind nevoia de a ști cu ce aveți de-a face și de a acționa în consecință, oferim susținere specialiștilor care lucrează în acest domeniu.

Criminalitatea asociată drogurilor este un fenomen complex. Cercetările arată că relația dintre consumul de substanțe și criminalitate nu este aceeași pentru toată lumea și se schimbă în timp. Lucrând cu această relație extrem de dinamică și complexă, este imperios necesar **să știți cu ce aveți de-a face**. Din păcate, din cauza naturii adesea politizate a acestui fenomen, „aplicarea fără cunoaștere” a dus la o proliferare a tuturor tipurilor de activități. Obiectivele sunt întotdeauna laudabile, totuși acest lucru ar putea duce la direcționarea greșită sau la utilizarea greșită a resurselor limitate, sau mai rău: la creșterea problemei.

Consumul de substanțe și criminalitatea sunt asociate, cu toate acestea relația va diferi în funcție de grupul țintă. Acest lucru necesită abordări personalizate, potrivite nevoilor celor cu care colaborați. Dacă grupul țintă nu prezintă încă semne de comportament problematic, atunci puteți aborda unii dintre factorii comuni care determină atât consumul de droguri, cât și

criminalitatea. Eșecul școlar și problemele de gestionare din familie sunt exemple ale acestor factori de risc. Dacă grupul dvs. vizat este afectat de consumul de substanțe și săvârșește infracțiuni pentru, de exemplu, susținerea acestui comportament, atunci abordarea dvs. trebuie schimbată.

Această complexitate este alimentată de căi dinamice ale criminalității și ale consumului de droguri. Nu toți consumatorii de droguri dezvoltă tulburări de consum de substanțe și nu toți au parte de prejudecii sociale. Același lucru este valabil și pentru carierele infractorilor. În ciuda nivelului ridicat de jigniri din adolescență, majoritatea se maturizează și scapă de acest comportament. Știind ce anume influențează aceste evoluții și cum interacționează unii cu alții vă va permite să interveniți în acest proces.

Evaluarea nevoilor grupului dvs. țintă este, așadar, un pas crucial. Regula de aur: cu cât înțelegerea dvs. are un caracter mai granular, cu atât mai bine informată și specifică poate fi munca dvs. și cu atât mai eficient/ă puteți fi dvs. Datele naționale (internaționale) pot informa activitatea dvs., cu toate acestea datele locale vor fi cruciale pentru a înțelege problema. Asigurați-vă că includeți mai multe perspective. Bazându-vă doar pe datele poliției, de exemplu, vă va distorsiona înțelegerea problemei și va direcționa răspunsul într-un mod care nu poate fi reflectat în întreaga comunitate. De asemenea, țineți cont de stadiul de dezvoltare al grupului dvs. țintă. Copiii de zece ani nu sunt la fel ca cei de șaisprezece ani și, în mod evident, ceea ce le determină comportamentul se va schimba. Presiunea anturajului va fi mai importantă pentru acest grup de vârstă ulterior.

În continuarea argumentului nostru - problemele diferite au nevoie de abordări diferite - oferim o listă de opțiuni. Nu există o soluție pregătită pentru prevenirea infracțiunilor asociate drogurilor. După ce înțelegeți în profunzime problema, trebuie să **acționați în consecință**. Corelarea nevoilor și problemelor identificate cu intervenția corectă este esențială pentru a vă asigura că vă atingeți obiectivul. Dacă scopul dvs. este de a **preveni comportamentul problematic în rândul tinerilor**, o serie de abordări și-au demonstrat eficacitatea. De exemplu, influențarea proceselor familiale într-un mod pozitiv poate promova un comportament sănătos și sigur acum și în etapele ulterioare ale vieții. Puteți găsi o serie dintre aceste abordări eficiente în registrul de prevenire Xchange,ⁱ o bază de date online a intervențiilor de prevenire bazate pe dovezi.

Un număr mare de activități din acest domeniu se concentrează pe furnizarea de informații cu privire la riscurile comportamentului problematic. Presupunerea este că tinerii vor face

alegerea corectă după ce vor fi informați cu privire la consecințele potențial nocive și periculoase ale comportamentului acestora. Deși această presupunere este cu siguranță bine motivată, cercetarea nu a identificat lipsa de cunoștințe ca factor de risc. Deoarece aceste abordări nu vizează de fapt un factor relevant, acestea își pierd scopul. Gândiți-vă la acest lucru: știți că mâncarea de tip fast-food este nesănătoasă, dar continuați să o mâncați.

Și mai îngrijorător este faptul că aceste abordări pot agrava problema. Anumiți tineri ar putea simți o presiune a anturajului de a se implica în comportamentul pe care v-ați propus să îl preveniți, deoarece povestea frecventă presupune adesea că „toată lumea o face”. Mai mult, alții s-ar putea simți provocați să-și asume acest risc, fiind pe deplin conștienți de aceste consecințe.

Folosirea tacticilor de intimidare nu depășește această problemă, ci face mai degrabă contrariul. Prezentarea imaginilor grafice sau a performanțelor de rol, concepute pentru ca indivizii să își schimbe comportamentul, nu s-a dovedit eficientă și ar putea fi chiar contestată pe baza unor preocupări etice. Exemplul celebru al acestei abordări este *Scared Straight* (Puțin speriat), un program care implică tineri vulnerabili ce vizitează penitenciarele pentru adulți. Motivul din spatele programului este că, prin observarea cu proprii ochi, tinerii vor fi descurajați în a mai săvârși infracțiuni. Acest șir de gânduri este, din păcate, încă urmat în U.E., în ciuda evaluărilor riguroase care arată că astfel de abordări cauzează mai mult rău decât dacă nu s-ar face absolut nimic.

Dacă grupul dvs. țintă întâmpină deja prejudecii provocate de consumul de substanțe și de infracțiunile asociate drogurilor, ar putea fi nevoie de alte abordări decât prevenirea tradițională. **Reducerea prejudeciilor** este una dintre acestea și are ca scop reducerea efectelor nocive pe care le pot experimenta utilizatorii. În plus față de beneficiile pentru sănătatea utilizatorului, programele de reducere a prejudeciilor pot ajuta la reducerea infracțiunilor asociate drogurilor și/sau a sentimentelor de nesiguranță în cartier. Camerele pentru consumul de droguri, de exemplu, pot reduce prejudeciile la nivelul comunității, pe măsură ce deșeurile lăsate în urma folosirii drogurilor și tulburările liniștii și a ordinii publice scad.

Prevenirea recidivei este o altă abordare și vizează persoanele care se confruntă cu prejudecii asociate consumului și au săvârșit infracțiuni din această cauză. Scopul aici este apoi de a preveni reluarea infracțiunilor și/sau de a trata oamenii. Un exemplu eficient aici sunt

comunitățile terapeutice. În cadrul penitenciarelor, s-a dovedit că această abordare reduce reîncarcerarea, activitatea infracțională și reluarea infracțiunilor.

Desigur, nu toate problemele vor avea o soluție încercată și testată. În absența dovezilor, trebuie urmată o abordare precaută. Ca o cerință minimă, abordarea dvs. trebuie să fie informată din punct de vedere teoretic. Cu toate acestea, și din toate punctele de vedere, **toate activitățile dvs. ar trebui evaluate**, indiferent de efectele anterioare ale acestora. Ceea ce trebuie schimbat este comportamentul. Activitățile de creștere a gradului de conștientizare - dacă sunt evaluate - se vor concentra adesea pe transferul de cunoștințe: „vă amintiți mesajul?”. Acesta este doar primul pas. Întrebarea reală este dacă grupul dvs. țintă și-a schimbat sau nu comportamentul datorită intervenției dvs.

ⁱ http://www.emcdda.europa.eu/best-practice/xchange_en